

Andlig och intellektuell utmaning

KATEDRALAKADEMIN

HÖSTEN 2019

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS
DOMKYRKOFÖRSAMLING

Teologi och livets mening

Alla människor reflekterar över frågan om livets mening. Finns det något syfte med mitt liv? Vilket värde har mitt liv för mig och för andra? Kan livet verkligen ha en mening när det är så kort och innehåller så mycket lidande?

Det finns många olika svar på dessa frågor och alla är av lika stort intresse för teologin. Särskilt ägnar sig teologin åt ett kritiskt studium av skilda religioner. Dessa ger viktiga perspektiv på vad det är att vara människa och vad som är meningen med våra liv. Oftast menar de att Gud är människans ursprung och mål.

I judisk, kristen och muslimsk tradition förstås livet som en gåva. Det är förenat med ett ansvar för andra människor och för skapelsen i dess helhet. Livet är också ändligt, och en dag ska vi ställas till svars för vad vi gjort av våra liv.

Ur ett religiöst perspektiv är meningen med livet inte bara något som jag själv skapar. Den tillvaro vi fötts in i kan förstås som en meningsfull helhet. Gud har skapat världen och har ett syfte med vars och ens liv. Men för att mitt liv ska vara meningsfullt måste jag själv upptäcka och tillägna mig detta syfte. Var och en har sin speciella kallelse i livet.

I kristen tradition förstås målet med livet ofta som en gemenskap med Gud. Det är i förening med tillvarons grund som jag finner mig själv. Samtidigt är vi alla sociala varelser som är beroende av varandra. Till meningen med livet hör därför också att ta ansvar för medmänniskor. I likhet med Kristus finner vi oss själva när vi lever för andra och accepterar lidandet som en del av vår kallelse.

Teologin är en förnuftig reflektion över dessa frågor om meningen med livet. Den studerar inte bara innehållet i skilda religiösa traditioner. Den innefattar också en självständig och kritisk reflektion över vad det innebär att vara människa. I ett mångreligiöst samhälle vågar teologin också ifrågasätta uppfattningar inom religiösa traditioner.

Teologin sitter inte inne med de slutgiltiga svaren på frågan om livets mening. Den tar heller inte för givet att den kristna tradition som finns i vårt samhälle alltid har rätt. Men den hjälper oss att förstå skilda uppfattningar och att kritiskt förhålla oss till dem. På så sätt kan vi nå fram till en mer genomreflekterad förståelse av det mänskliga livet.

Carl-Henric Grenholm, *professor emeritus i etik, Uppsala universitet*

MENING: ANALYS OCH RESONANS

FILOSOFISK OCH TEOLOGISK ANALYS: OM MENINGSSÖKANDE OCH LIVETS MENING

Föreläsningarna utforskar tänkandet om livets mening. Vad är det som gör ett liv meningsfullt? Och av vad består ett gott liv?

VÄRD: NORMUNDS KAMERGRAUZIS, DOMKYRKOTEOLOG, TD

BORTOM NIHILISM OCH NYTTOMORAL

Etikprofessorerna Elena Namli och Carl-Henric Grenholm presenterar sin bok *Etik* (Studentlitteratur, 2019). I den finns ett alternativ till de två teorier som dominerat inom svensk moralfilosofi. Författarna är kritiska mot utilitarismen och argumenterar i stället för en kantiansk etik där människovärdet står i centrum. De är också kritiska till värdenihilismen och argumenterar för vad de kallar en etisk konstruktivism, där en viktig poäng är att det går att ge rationella skäl för grundläggande moraluppfattningar. Dessutom menar de att religionen har stor betydelse för både moralbildningen och den etiska reflektionen.

Elena Namli, professor i teologisk etik och Carl-Henric Grenholm,
professor emeritus i etik, båda vid Uppsala universitet.

.....
■ **DATUM:** Söndag 15 september ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

LIVETS MENING UR ETT FILOSOFISKT PERSPEKTIV

I grunden finns det två olika livsmeningsfrågor. Den första frågan är om livet har någon mening, och den andra är vilken denna mening i så fall är. I religiösa sammanhang brukar dessa frågor antingen tolkas i termer av högre syften eller livsuppgifter: frågan blir då om det finns något högre syfte med våra liv, eller om vi har eller kan finna någon central livsuppgift. Båda dessa tolkningar är alldeles för snäva, och här föreslås istället att den centrala livsmeningsfrågan är vad som gör ett liv meningsfullt för den som lever det. Därefter diskuteras vilka svar man har gett på denna fråga, både inom och utanför religionerna.

Bengt Brülde, professor i praktisk filosofi, Göteborgs universitet.

.....
■ **DATUM:** Söndag 6 oktober ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

MENINGSSÖKANDE I EN VÄRD FULL AV MENING

Livsåskådningsdebatten har ofta utgått från ett individualistiskt perspektiv: vad kan jag tro, hur ser min sanning ut? Med viss rätt är det så: var och en måste få vara fri att välja sitt sätt att tänka och tro kring livet, Gud och meningen med allt. Men det är samtidigt vanskligt att ensidigt hävda att meningssökande och trosreflektion kan ske enligt ett sådant enkelt mönster, där individen uppfattas ha en grundläggande kapacitet att fritt kunna svara adekvat på sina djupt personliga existentiella frågor.

Samhället och kulturen speglar långa och inflytelserika teologiska traditioner och meningsmönster som innebär att individer (och grupper) redan från början är insatta i en form av givna meningssystem, ja, människor lever idag till och med i en situation där en mängd olika etablerade svar på meningsfrågor påverkar oss med viss historisk, kulturell och social kraft. Att som individ förhålla sig helt kritiskt, fritt och autentiskt i en värld som redan är full av etablerade svar på meningsfrågor är då kanske inte så enkelt som det i förstone kan verka.

Mattias Martinson, professor i systematisk teologi med livsåskådningsforskning, Uppsala universitet.

■ **DATUM:** Söndag 3 november ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

MENINGSSÖKANDE OCH MENINGEN. DEN HELIGA KLARA

Den heliga Klara (1193/94-1253) är, utanför den katolska kyrkan, mest känd som en viktig person i Den helige Franciskus liv. Hon kom från en av Assisis mest inflytelserika familjer men valde att i fattigdom, egendomslöshet, lydnad och avskildhet leva i klostret *San Damiano* och skrev, som den första kvinnan i kyrkans historia, en egen ordensregel *Orden av de fattiga systrarna*. Klara ville genom sin regel, sitt testamente och sin välsignelse fastlägga vad hennes liv hade gått ut på. Hon har därmed gett oss möjlighet att tolka och förstå meningen med hennes liv.

Else Maj Eineborg Falk, filosofie doktor, Stockholm.

■ **DATUM:** Söndag 22 december ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

FILOSOFISK RESONANS: OM TRO OCH VETANDE

Under tre söndagar behandlas tänkandet om livets mening, religion, vetenskap och lidande på ett filosofiskt sätt.

CARL REINHOLD BRÅKENHJELM, PROFESSOR EMERITUS, LOTTA KNUTSSON BRÅKENHJELM, TD

LIVETS MENING OCH RELIGION

Ibland hör man människor säga att livet blir meningslöst om det inte finns en gud eller något bortom det jordiska. Mitt liv blir meningsfullt först när jag inser att det finns ett högre syfte, både för mitt individuella liv och ett övergripande för Livet i stort, för hela kosmos. Om det förhåller sig på det sättet, skulle ateistens liv således vara meningslöst. Men så är det förstås inte.

Däremot kan det vara så att livet har olika slags mening för olika människor, och att detta i hög grad hänger ihop med om vi är troende eller inte – och dessutom med vilken religion vi bekänner oss till. Men hur bidrar religiös tro till ett svar på frågan om livets mening? Har judendom och islam andra svar än kristendom? I så fall, är dessa svar oförenliga? Kan de västerländska religionerna lära sig något av varandra och av andra religiösa traditioner? I så fall, vad?

Rebecka Arman, universitetslektor i företagsekonomi vid Göteborgs universitet, praktiserande buddhist, Kjell Kallenberg, professor emeritus i livsåskådningsforskning, Bengt Mosesson, föreläsare med utbildning i judisk teologi.

.....
■ **DATUM:** Söndag 1 september ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan
.....

LIVETS MENING OCH VETENSKAP

”Det finns en storslagenhet i denna syn på hur livet, med dess många olika krafter, ursprungligen blåstes in i ett litet fåtal former, kanske i bara en enda; och hur det, medan denna vår planet fortsatte sitt kretslopp i enlighet med gravitationens fasta lagar, ur en så enkel början utvecklats och utvecklas vidare mot otaliga former av den yttersta och underbaraste skönhet.”

Så avslutar Charles Darwin sin *Om arternas uppkomst*. Ingen vill väl förneka att detta uttrycker en stark tro på att livet och universum har mening.

Ändå hör man i vissa sammanhang människor säga att vetenskapen gör livet meningslöst, den ”avförtrollar” verkligheten, den förvandlar allt som är vackert och värdefullt till känslolös materia och oss människor till ”en packe neuroner”. Så är det förstås inte, men vad kan då naturvetenskapen säga om livets mening? Kan den över huvud taget besvara frågan? Och kan den till och med göra livet meningsfullt, skapa mening?

Anna Bergström, ordförande i förbundet Humanisterna, forskare vid Institutionen för kvinnors och barns hälsa vid Uppsala universitet, Sören Holst, teoretisk fysiker vid Stockholms universitet, samt Martin Sahlén, fysiker vid Uppsala universitet, ordförande i nätverket Kristen i akademien.

■ **DATUM:** Söndag 27 oktober ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

LIVETS MENING OCH LIDANDE

Ett av de största problemen inom religionsfilosofin är lidandets problem. Detta är också kanske det starkaste argumentet mot Guds existens, åtminstone en sådan gud som framträder inom de abrahamitiska religionerna. Hur är det möjligt att en gud som är både god och allsmäktig, tillåter så mycket outhärdligt, och till synes meningslöst lidande?

Hur kan man – och bör man – som troende förhålla sig till detta? Är måhända ateismen lättare att förena med det faktum att meningslöst lidande faktiskt förekommer? Eller finns det trots allt en mening i lidandet, och i så fall vilken? Och går det att resonera filosofiskt om frågan och samtidigt ta människors lidande på allvar?

Lars Björklund, kaplan vid Sigtunastiftelsen, Francis Jonbäck, teologie doktor i religionsfilosofi vid Uppsala universitet, samt Susanne Wigorts Yngvesson, professor i etik vid Enskilda högskolan Stockholm.

■ **DATUM:** Söndag 10 november ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla stan

TEOLOGISK RESONANS: OM MENING OCH SANNING

Under två söndagar utforskas frågan om det finns en unik mening med livet, om det går att göra en sådan tanke begriplig och om bibelns texter kan erbjuda en meningsfull samlad tolkning av livet.

VÄRD: SABINA KOIJ, DOMKYRKOLEKTOR

HAR LIVET EN MENING?

Människan har alltid grubblat över livets sk mening, särskilt inför svåra utmaningar och ett tillsynes meningslöst lidande. Finns någon ”mening med livet” och vad kan det i så fall innebära? Och i vilken mån kan det hävdas att de bibliska texterna bidrar till att göra livet mer begripligt och levbart? I boken *Meningar* (1986) sökte Krister Stendahl, professor och biskop emeritus i Stockholm, efter meningen med vissa utvalda bibliska texter bortom dogmatiska och läromässiga tolkningar.

Sten Philipson, professor i etik och värderingsforskning, Strömstad akademi.

.....
■ **DATUM:** Söndag 20 oktober ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla Stan
.....

VETENSKAP MELLAN MENING OCH SANNING

Vi lever i en tid då vetenskap både hyllas och ifrågasätts och själv pendlar mellan tvärsäkerhet och resignation. Varifrån kommer egentligen vetenskap? Vad kan vi förvänta oss av vetenskapen i en tid av post-sanning? Har vetenskapen någon framtid? Hur skulle en ny berättelse om vetenskap se ut om man vill göra upp med dominerande vetenskapsnarrativ som ställer vetenskap i motsats till religion?

Bengt Kristensson Ugglå, Amos Anderson professor i filosofi, kultur och företagsledning vid Åbo Akademi, Finland.

.....
■ **DATUM:** Söndag 17 november ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla Stan
.....

I samband med Katedralakademins på söndagarna serveras enkel förtäring från 12.30. Frivillig gåva mottages tacksamt.

En gråtande gud och den förvirrade människan

En av människans viktigaste frågor är att förstå sig själv. Hur kan vi förstå oss själva utan att bli egocentriska? Kanske genom att se hur vi förhåller oss till andra människor. Eller, som forskarna och teologerna i den här boken, undersöka hur vi ser på oss själva i relation till mycket annat i livet. Genom att utgå från djupa fundament som människosyn, livsåskådning och kristen tro ställer de sina frågor om våra existentiella möjligheter och begränsningar.

MEDVERKANDE SKRIBENTER: John Atherton, Carl Reinhold Bråkenhielm, Thomas Ekstrand, Eskil Franck, Eva-Lotta Grantén, Carl-Henric Grenholm, Cristina Grenholm, Ted Harris, Anders Jeffner, Normunds Kamergrauzis, Janis Kreslins, Bo Larsson, Mattias Martinson, Elena Namli, Mats Svegfors, Bengt Kristensson Ugglå, Susanne Wigorts Yngvesson

PRIS 100 KRONOR I STORKYRKAN!

Etiken och det goda livet

Frågan om livets mening kan vara högst personlig. Inte minst i dagens individualiserade klimat tänker många att vad som är meningsfullt i våra liv är sånt som var och en själv värderar högst. Moralfilosofier och teologiska etiker närmar sig frågan om livets mening på ett annat sätt – de är ute efter perspektiv som är mer generella eller till och med universella. Vad är det som kännetecknar ett gott liv för människan? Vad är ett gott samhälle? Etiken erbjuder många tankvärda svar.

Aristoteles argumenterade för att ett gott mänskligt liv handlar om att man, och då menade han bokstavligen 'man', odlar karaktärsegenskaper som är väsentliga för mänskligheten. Framför allt ska man lära sig filosofisk kontemplation i vilken man finner sin sanna mänsklighet och i och med det en sann lycka.

I kristna traditioner tänkte sig etiker att det goda livet är ett liv i harmoni med Gud och i medmänniskans tjänst. Kristna teologer beskriver ofta självupps-offrande kärlek såsom den högsta dygden. Först när man inte söker det goda för egen del blir ens liv meningsfullt. Lev Tolstoj, den sannolikt mest kände kristne moralisten, gestaltar denna föreställning i sin novell *Fader Sergy*.

Immanuel Kant såg det goda livet som ett liv där människan respekterar sin egen och alla andras värdighet – vårdar den moraliska lagen i sin själ. Som bekant jämförde Kant denna lags storhet med "den stjärnbestrodda himlen över oss". Marx förstod det goda livet som ett liv där människan inte längre är främmande för sig själv och andra. Det var också centralt för Marx att skapande, det vill säga meningsfullt arbete, gör människans liv meningsfullt. Existentialismen utmanar alla dessa föreställningar. Att vara modig nog för att inte tro att meningen finns att upptäcka, utan att den skapas i våra radikalt fria val är människans frihet.

Hur ska vi tänka? Vem har rätt och vad ska vi göra av alla dessa var för sig rimliga men olika sätt att förstå det goda livet? Borde vi kanske dra slutsatsen att det som medför mest njutning för en själv, utan att andra skadas, är bra nog kandidat för det goda livet? Så tänker i alla fall utilitaristiska etiker.

Det är här som *rättvisan*, etikens grundkategori, gör entré. Många visioner av det goda livet är rimliga, men vissa är oacceptabla. Den demokratiska pluralismen inkluderar en mångfald i frågan om det goda livet. Pluralismen uppmanar till medborgartolerans samtidigt som den ställer kravet på att våra olika visioner av det goda livet inte bör hindra en rättvis samexistens.

Elena Namli, *professor i teologisk etik, Uppsala universitet*

MENING: EXISTENS OCH LÄRANDE

BIBEL OCH BÖN TILL VARDAGS

Bibeln är inte i första hand en bok om historia. Det är en levande text som ständigt utmanar och provocerar men samtidigt också stöttar oss på vår livsvandring. På samma sätt är bön inte i första hand ett rop på hjälp när livet går sönder eller en önskelista till Gud, utan ett dagligt samtal och en relation med den större verklighet i vilken vi lever, rör oss och är till. Under fem måndagar samtalar Ulf Lindgren med personer som lever med bön och bibel i sin vardag enligt kristen eller judisk tradition: allt för att utforska hur de gör för att ana Guds ansikte i ord och tystnad, i en daglig rytm och i vardagens rutiner.

Samtalsledare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan

.....
■ **DATUM:** Se nedan ■ **TID:** 15.00–16.30 ■ **PLATS:** Själagårdsgatan 13, Gamla stan
.....

- 16 september Så använder jag bibelns texter som människa, som kristen, som jesuit och som präst. Ibland blir bibelns berättelser till en spegel av livet och ibland en vägvisare till att ana Guds ansikte. Oavsett vilket behövs bibeltexten varje dag.
Ett samtal med Dominik Terstriep, jesuit och kyrkoherde i S:ta Eugenia
- 23 september Bibeltexter som pelare och ankare. Vilka bibelställen bär när livet går sönder eller vi gått vilse i vardagens stress?
Ulf Lindgren reflekterar i sin roll som själasörjare över texter som ger tröst, kraft och ljus när allt hopp slocknat.
- 30 september Den dagliga bönen kräver disciplin och struktur, en bestämd plats och tid, för att skapa en daglig relation med Gud. Trons frihet fordrar formens stramhet. Tidegården fungerar som bön därför att orden blir till en gemenskap som sträcker sig genom tid och rum.
Ett samtal med Klaus Dietz, jesuit och fd kyrkoherde i S:ta Eugenia
- 7 oktober Hur ber en jude till vardags och till fest, ensam och i gemenskap? Varför förändras bönen när tio män är samlade?
Är bönen en kritik av samhället, av människan eller av Gud?
Ett samtal med Maynard Gerber, under 40 år kantor i Stora synagogan
- 28 oktober Den kontemplativa bönen. Börens mål är att leva i Gud och växa i Gud, ta emot den kärlek som leder till större utveckling och till en blomstring av människan.
Ett samtal med Ted Harris, präst i Svenska kyrkan och författare till böcker om bl a Franciskus och Kierkegaard.

OM LIVSMENING OCH DJUP MENING: KIERKEGAARDS EXISTENTIELLA FILOSOFI

Har människan en kapacitet att skapa en livsmening? Om svaret är JA, hur fungerar människans skaparkraft? Har människan en kapacitet att överskrida sin skaparkraft för att uppleva tillvarons djupdimension? Vilka steg kan en människa ta på vägen mot djup mening och helhet? Den danske filosofen och teologen Sören Kierkegaard har i sina böcker beskrivit viktiga förutsättningar för att kunna uppleva mänsklig blomstring och helhet. Hans tankar har påverkat filosofi, teologi och psykologi.

Föreläsare: Ted Harris, TD, FTO.

■ **DATUM:** Varannan tisdag fr o m 24 september ■ **TID:** 18.00–21.00

■ **PLATS:** Nicolaisalen, Själagårdsgatan 13, Gamla stan

■ **ANMÄLAN:** senast 16 september: edward.harris@svenskakyrkan.se

Kursplan	22/10 Det estetiska stadiet	3/12 Kierkegaards arv
24/9 En kultur i förändring	5/11 Det etiska stadiet	17/12 Vart är vi på väg?
8/10 Subjektivitetsteori	19/11 Det religiösa stadiet	

DANS: I BEGYNNELSEN VAR RYTMEN

I Psaltaren uppmanas vi prisa Gud med harpa, lyra, tamburin och dans. Ett samtal om varför dans, både som konst och i sig själv, är viktig och meningsskapande för människan i alla kulturer.

Anneli Alhanko, premiärdansös samt grundare och konstnärlig ledare för BASE 23 Stockholm Dance Academy, Stockholm. Samtalsledare: Kristina Ljunggren, domkyrkokaplan.

■ **DATUM:** Söndag 8 december ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla Stan

TEATER: ETT SPEL OM DÖDEN

Ett antal skådespelare möts för att diskutera och grubbla kring den ofrånkomliga, skrämmande och befriande döden.

■ **DATUM OCH TID:** Torsdag 24 oktober – söndag 27 oktober, kl 19.00

■ **PLATS:** Sjalakoret, Storkyrkan, ingång från södra sida

■ **PLATSBOKNING:** Plats bokas via 08-723 30 03 eller sabina.koij@svenskakyrkan.se

UTFORSKANDE SAMTAL

Två samtal om mening genom att knyta samman livstrådar och att göra gott för andra.

VÄRD: JENNY SALAJ, DOMKYRKOPEDAGOG

MENING I LIVET: OM VÄGMÄRKENA

31 augusti 2017 attackerades polismannen Ted Eriksson med kniv då han fotpatrullerade vid Medborgarplatsen. Han hade millimetrarna på sin sida och klarade sig. Ted Eriksson berättar under detta seminarium om händelsen och hur vi kan skapa mening för andra och oss själva genom att bejaka det goda och att sprida omtanke och kärlek istället för hat. Vi får också höra om Dag Hammarskjölds betydelse för honom och varför polisyrket är det bästa som finns.

Ted Eriksson, polisassistent, Malmö.

.....
■ **DATUM:** Söndag 8 september ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla Stan
.....

MENING GENOM ATT KNYTA SAMMAN LIVSTRÅDAR – SAMMANHANG GENOM ATT SÖKA I HISTORIEN

Författaren Johan Ulvenlöv har genom att forska i arkiv funnit berättelser och människooden från det förflutna som än idag angår oss alla.

Johan Ulvenlöv, författare.

.....
■ **DATUM:** Söndag 22 september ■ **TID:** 13.00–14.30

■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla Stan
.....

HEAVEN IN ORDINARY: AUTUMN 2019

Exploring the spirituality of everyday things in the light of the Bible, tradition, and the way we live our lives now. All the sessions are in English.

Five open conversations, led by Nick Howe, priest of the English Church.

.....
■ **DATES:** Mondays September 23 – October 21 ■ **TIME:** 18.00–19.30

■ **PLACE:** Storkyrkan, Stockholm Cathedral
.....

23 September – Family, 30 September – Friends, 7 October – Neighbours
14 October – Strangers, 21 October – Enemies

WALLINS PSALMBOK 200 ÅR

TILL MINNE AV VÅR STÄNDIGE FÖLJESLAGARE

Johan Olof Wallin studerade vid Falu trivialskola, Västerås gymnasium och Uppsala universitet. Han var huvudansvarig för 1819 års psalmbok till vilken han svarade för text/översättning/bearbetning av 286 olika psalmer (av 500), av dessa behölls 222 i 1937 års psalmbok. Han blev domprost i Västerås 1816 (tillträdde 1818). År 1818 utsågs han till pastor primarius (tillträdde 1821). År 1830 blev han överhovpredikant, och ärkebiskop i Uppsala 1837.

Välkomna till en lördag om romantikern och visionären, vår ständige följeslagare, både i och utanför psalmboken!

Michael Waldenby, organist och tonsättare, Kristina Ljunggren, domkyrkokaplan och litteraturhistoriker samt medlemmar ur Stockholms domkyrkokör.

.....
■ **DATUM:** Lördag 12 oktober ■ **TID:** 15.00 ■ **PLATS:** Storkyrkan
.....

WALLIN I SIN TID

I år uppmärksammar vi 200-årsjubléet av *Den Wallinska psalmboken*. Hans psalmer har tolkats i modern tid särskilt av Håkan Möller. Ambitionen här är att kortfattat och mer ytligt söka beskriva den tid – och tidsanda – i vilken psalmboksförfattaren Johan Olof Wallin verkade. Vilket inflytande hade Napoleontiden på det svenska 1810-talet med dess statskupp, ny grundlag, förlusten av Finland och norsk union med Bernadotte? I kulturlivet pågick en bitter fejd mellan den gamla – franska – skolan och den nya tyskromantiska. Till detta kom göticismen med en svensk nationell prägel. Var i dessa strida kulturella strömmar kan vi söka den innerlighet som präglade många av Wallins psalmer?

Mats Hellström, fd landshövding i Stockholms län.

.....
■ **DATUM:** Söndag 13 oktober ■ **TID:** 13.00–14.30
■ **PLATS:** Storkyrkosalen, Trädgårdsgatan 9, Gamla Stan
.....

I samarbete med Storkyrkans vänförening.

TALAR GUD TILL OSS GENOM STENAR OCH TONER?

Två kvällar om hur arkitektur och musik kan gestalta och förmedla Guds närvaro.

STORKYRKAN OCH NOTRE-DAME

Notre-Dame de Paris har på många sätt haft samma inflytande på den kristna kyrkan som Jerusalems tempel haft på judendomen. Storkyrkans gotiska arkitektur men också orgelmusik är uttryck för stilideal som skapats i Notre-Dame. Med anledning av tragedin den 15 april ägnas en helafton åt Notre-Dames påverkan på västerlandet.

Ulf Lindgren berättar om gotikens gudsbild såsom den uttrycks i sten och glas, i valv och fönster. Efter en paus med lite förfriskningar berättar Mattias Wager om Notre-Dame som musikalisk stilbildare för den franska symfoniska orgeltraditionen under de gångna 150 åren. Storkyrkans orgel får illustrera.

.....
■ **DATUM:** Tisdag 1 oktober ■ **TID:** 19.00-21.00 ■ **PLATS:** Storkyrkan
.....

STORKYRKAN OCH HÄNDELS MESSIAS

I över 90 år har Händels Messias varje vinter framförts i Storkyrkan. Det är lätt att tro att Händels Messias handlar om Jesu liv, men i 1700-talets England var det förbjudet att berätta om Jesus med musik. Därför tvingades Händel välja bibeltexter med stor omsorg huvudsakligen från det Gamla testamentet.

Under denna helafton berättar Ulf Lindgren om varför Händel valt just dessa bibelpassager till sitt stora körverk och vilket andligt budskap de vill förmedla. Är det en judisk eller kristen Messias som Händel skildrar? Efter en paus med lite förfriskningar blir det ett samtal med dirigent Gary Graden och violinisten och konsertmästaren Maria Lindal om Messias religiösa kraft. Finns Gud i tonerna eller i lyssnaren? Är själva musicerandet en religiös upplevelse?

.....
■ **DATUM:** Tisdag 19 november ■ **TID:** 19.00-21.00 ■ **PLATS:** Storkyrkan
.....

KONTEMPLATION:

ATT VARA STILLA INFÖR GUDS ANSIKTE

TYSTNAD I DOMEN

VÄRD: ULF LINDGREN, DOMKYRKOAPLAN

Människans djupaste längtan efter mening kräver ibland tystnad. Tal och ton kan resa murar mellan människan och det utsägliga. Därför ges här en möjlighet att vara tyst i en nedsläckt Storkyrka. Vi sitter framför Silveraltaret under en dryg halvtimme. Där och då kan var och en söka det heliga på sitt sätt och lyssna efter Guds viskning i sitt liv.

■ **DATUM:** Måndagar 16 september – 11 november ■ **TID:** 17.25–18.00

■ **PLATS:** Storkyrkan

ATT SAMTALA MED GUD:

IGNATIANSKA ANDLIGA ÖVNINGAR

Under en timme sitter du i tyst bön. Med hjälp av en bibeltext för du ett inre samtal med Gud. Dina livsfrågor får möta Guds viskande svar. Detta är en 500 år gammal teknik att meditera eller be där inga förkunskaper krävs, mer än förmågan att sitta still i en timme och en längtan efter en stunds samvaro med Gud.

Ledare: Ulf Lindgren, domkyrkokaplan.

■ **DATUM:** Torsdagar jämna veckor 19 september – 31 oktober,
torsdagar ojämbna veckor 7 november – 5 december

■ **TID:** 16.00 (prick) – 17.00 ■ **PLATS:** Sjalakoret, Storkyrkan

MORGONYOGA:

ÖVNINGAR FÖR SJÄLEN OCH KROPPEN

Yoga i Sjalakoret i Storkyrkan. Ta med egen yogamatta.

Ledare: Viktor Frih, styrketränningsinstruktör.

■ **DATUM:** Tisdagar 10 september – 26 november ■ **TID:** 06.45–08.00

■ **PLATS:** Sjalakoret, Storkyrkan. Ingång från södra sidan ■ **KOSTNAD:** 1000 kronor

■ **ANMÄLAN:** sabina.kojj@svenskakyrkan.se senast 7 september

TEOLOGISKA KLANGER FÖR BARN OCH UNGA

VÄRD: JENNY SALAJ, DOMKYRKOPEDAGOG

FRÅN HERDEPOJKE TILL KUNG: TRE TORSDAGAR OM DAVID

Vi bekantar oss med bibelberättelser som vi har gemensamt med våra judiska bröder och systrar. Berättaren Anna Agoston berättar de stora berättelserna om David, herdepojken som blev kung. För barn upp till 12 år med medföljande lärare.

.....
■ **DATUM:** Torsdag 5 september (*David och Goliath*), torsdag 3 oktober (*David och Saul*)
torsdag 7 november (*David och Salomo*) ■ **TID:** 10.00–11.00 ■ **PLATS:** Själakoret, Storkyrkan
■ **PLATSBOKNING:** Förbokas på info@stockholmsdomkyrkoforsamling.se, avgiftsfritt men avgift utgår vid utebliven ankomst eller avbokning senare än 24 timmar innan.
.....

SENIORTRÄFFAR MED SOPPLUNCH: EN PLATS FÖR GEMENSKAP OCH REFLEKTION

VÄRDAR: MIKAEL HALLDIN, DIAKON OCH KRISTINA LJUNGGREN, DOMKYRKOKAPLAN

.....
■ **DATUM:** Torsdagar ■ **TID:** 13.00 ■ **PLATS:** Själagårdsgatan 13 ■ **SOPPA:** 40 kronor
.....

12 september	Notre-Dame, moder till Europas kyrkor. Ulf Lindgren.
19 september	Om Fogelstadgruppen och kvinnliga medborgarskolan. Jan-Eje Ferling.
26 september	Brottsförebyggande råd och tips för äldre. Lokalpolisen Olof Ahlund berättar om Polisens och Stockholms Stads koncept.
3 oktober	Teologiska frågor i litteraturen och dramats form. Sabina Koj.
10 oktober	Presentation av Amaretti Virginia. David Zunino berättar om sin butik på Köpmangatan.
17 oktober	Därför handlar Händels Messias inte alls om Jesus. Ulf Lindgren
24 oktober	Katarina Jagellonica och 450 år sedan hennes kröning. Victoria Enefors visar den kopia av hennes klänning som hon själv sytt samt berättar om drottningen och Sveriges och Polens historia.
31 oktober	Vänligt över jorden glänser. Om jubilarer J.O. Wallin. Kristina Ljunggren och Michael Waldenby.
7 november	Lennart Hellsing i liv och dikt. Dottern Susanna ger ett personligt porträtt av sin far, från vaggan i Västanfors till graven på Klara kyrkogård.
14 november	Årets Nobelpristagare. Åsa Husberg från Nobelmuseet presenterar årets pristagare.
21 november	Tango – ett uttryck för finsk mentalitet. Ord och ton med Sara Ahlbom med vänner.
28 november	Cello och piano. Edward Ahlbeck Glader och Tamara Bohlin spelar.
5 december	Vem är du i Mumindalen? Minna Johansson om Tove Janssons gestalter.

KALENDARIAM

SEPTEMBER

1	Filosofisk resonans: Livets mening och religion	SID 6
5	Teologiska klanger för barn och unga: David och Goliath	SID 18
8	Teologiska samtal: Om vägmärkena	SID 14
15	Filosofisk och teologisk analys: Bortom nihilism och nyttomoral	SID 4
16	Bibel och bön till vardags – bibeln som vägvisare	SID 12
22	Teologiska samtal: Vägmärkena Mening genom att knyta samman livstrådar	SID 14
23	Heaven in ordinary – family	SID 17
23	Bibel och bön till vardags – bibeln som tröstare	SID 12
30	Heaven in ordinary – friends	SID 14
30	Bibel och bön till vardags – bön och struktur	SID 12

OKTOBER

1	Talar Gud till oss genom stenar och toner? Storkyrkan och Notre-Dame	SID 16
3	Teologiska klanger för barn och unga: David och Saul	SID 18
6	Filosofisk och teologisk analys: Livets mening ur ett filosofiskt perspektiv	SID 4
7	Heaven in ordinary – neighbours	SID 14
7	Bibel och bön till vardags – judisk bön	SID 12
12	Wallins psalmbok 200 år: Till minne av vår ständige följeslagare	SID 15
13	Wallins psalmbok 200 år: Wallin i sin tid	SID 15
14	Heaven in ordinary – strangers	SID 14
20	Teologisk resonans: Har livet en mening?	SID 8
21	Heaven in ordinary – enemies	SID 14
24-27	Teater: Ett spel om döden	SID 13
27	Filosofisk resonans: Livets mening och vetenskap	SID 7
28	Bibel och bön till vardags – kontemplativ bön	SID 12

NOVEMBER

3	Filosofisk och teologisk analys: Meningssökande i en värld full av mening	SID 5
7	Teologiska klanger för barn och unga: David och Salomo	SID 18
10	Filosofisk resonans: Livets mening och lidande	SID 7
17	Teologisk resonans: Vetenskap mellan mening och sanning	SID 8
19	Talar Gud till oss genom stenar och toner? Storkyrkan och Händels Messias	SID 16

DECEMBER

8	Dans: I begynnelsen var rytmen	SID 13
22	Filosofisk och teologisk analys: Meningssökande och meningen. Den heliga Klara	SID 5

*Meningen, som säger allt vad man vill säga, den finns inte.
Det finns alltid något utsagt i meningen eller bakom den, vare sig det är något
som gömmer sig eller något som inte har kommit fram riktigt.*

*Ja-sägarnas församling närmar jag mig med tvekan.
Nej-sägarnas förening betraktar jag med respekt.
Kanske-sägarnas sällan samlade skara är mig smärtsamt förtrogen.
Kan jag skiljas från dem?
Endast de liknöjt tysta, dessa som anser frågan skäligen oväsentlig ska jag aldrig förstå.*

ANNA-GRETA WIDE

Välkommen till en ny termin med Katedralakademien!

Anna-Greta Wides ord har levt i mig sedan den stora boken om kristen tro *Befrielsen* kom ut 1993. Den var ett svar på vad Ludvig Jönsson, en av mina namnkunniga företrädare, föreslog i ett kyrkomöte på 1980-talet. Han tyckte att det behövde "surras" mer i våra kyrkliga miljöer kring meningen: den stora meningen. Jag är så glad över att Katedralakademien har rotat sig i Stockholms domkyrkoförsamling, att det är många som vill vara med och "surra", utbyta tankar, lyssna på insikter och förhoppningsvis genom det finna en livsmening mitt i alla obesvarade frågor.

Arbetet inom Katedralakademien är ett försök att antyda ett förhållningsätt till verkligheten. En del av det förhållningsättet är att aldrig förakta kunskap på vilket område det än är, att ha stor respekt för djuperfarenheter, som inte besvaras genom naturvetenskapen. Respekt för de erfarenheter som vi som människor kan få del i genom konsten, musiken, dramatiken och litteraturen.

*Blott i det öppna har du en möjlighet....
Läser du om dig förkvävs och förtvinar du....*

PSALM 90 I DEN SVENSKA PSALMBOKEN

Hans Ulfvebrand, domprost

KATEDRALAKADEMIN HÖSTEN 2019

REDAKTÖR: Normunds Kamergrauzis

FOTO: Jenny Salaj FOTO FRAM/BAKSIDA: Arne Hyckenberg

FORM: september TRYCK: Typografiska ateljén 2019

STOCKHOLMS DOMKYRKOFÖRSAMLING

Stortorget 1, Gamla stan, Box 2122, 103 13 STOCKHOLM

08-723 30 00

info@stockholmsdomkyrkoforsamling.se

stockholmsdomkyrkoforsamling.se

facebook.com/stockholmsdomkyrkoforsamling

@katedralakademien

Svenska kyrkan
STOCKHOLMS
DOMKYRKOFÖRSAMLING